

УКРАЇНА
БІБРСЬКА МІСЬКА РАДА
ЛЬВІВСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ
РІШЕННЯ
№ 160

22.07.2022 року

м.Бібрка

**Про затвердження Наскрізної освітньої програми
початкової спеціалізованої мистецької освіти з напрямів
“Музичне та образотворче мистецтво”
Бібрської музичної школи імені Юрія Сінгалевича**

Розглянувши лист начальника відділу культури, туризму, молоді та спорту виконавчого комітету Бібрської міської ради Л.П.Сурмач щодо затвердження Наскрізної освітньої програми початкової спеціалізованої мистецької освіти з напрямів “Музичне та образотворче мистецтво” Бібрської музичної школи імені Юрія Сінгалевича, відповідно до Законів України “Про освіту”, “Про позашкільну освіту” та Наказу Міністерства Культури України від 29.08.2019 № 711 “Щодо врегулювання деяких питань здійснення освітньої діяльності мистецькими школами”, керуючись Постановою КМУ “Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану” № 252 від 11.03.2022 року, Законом України “Про місцеве самоврядування в Україні” -

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ВИРІШИВ:

1. Затвердити Наскрізну освітню програму початкової спеціалізованої мистецької освіти з напрямів “Музичне та образотворче мистецтво” Бібрської музичної школи імені Юрія Сінгалевича (додається).
2. Відділу культури, туризму, молоді та спорту виконавчого комітету Бібрської міської ради забезпечити оприлюднення даних програм на офіційному сайті Бібрської міської ради.
3. Контроль за виконанням даного рішення покласти на заступника Бібрського міського голови О.В.Довгаль та начальника відділу культури, туризму, молоді та спорту виконавчого комітету Бібрської міської ради Л.П.Сурмач.

Бібрський міський голова

Р.Я.Гринус

Прийнята педагогічною радою
Бібрська МШ ім.Ю.Сінгалевича
Протокол № від

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова виконавчого комітету
Бібрської міської ради
Роман ГРИНУС
«__» _____ 2022р.

ПОГОДЖЕНО
Начальник відділу культури,
туризму, молоді та спорту
виконавчого комітету
Бібрської міської ради
Люся СУРМАЧ
«__» _____ 2022 р.

НАСКРІЗНА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
початкової спеціалізованої мистецької освіти
з напрямів «МУЗИЧНЕ ТА ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО»
Бібрської музичної школи імені Юрія Сінгалевича

НАСКРІЗНА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ПОЧАТКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

з напрямку «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»

(фортепіано, скрипка, віолончель, флейта, кларнет, саксофон, ударні інструменти, труба, бандура, гітара, домра, баян, акордеон, сольний спів (академічний, естрадний, народний), хор, електронні клавішні, (синтезатор), електрогітара, бас-гітара, інші)

1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМИ

Мистецька школа – спеціалізований заклад позашкільної освіти. У закладах початкової спеціалізованої мистецької освіти паралельно з трьома рівнями повної загальної середньої освіти можуть здобуватися часткові кваліфікації першого – третього рівнів Національної рамки кваліфікацій.

– Наскрізна освітня програма (далі – Програма) з музичного мистецтва розроблена відповідно до п. 7 ст. 21 Закону України «Про освіту», статті 16 Закону України «Про позашкільну освіту», «Концепції сучасної мистецької школи», що затверджена наказом Міністерства культури України від 20.12.2017 р. №1433, наказу Міністерства культури України від 29.08.2019 р. № 711 «Щодо врегулювання деяких питань здійснення освітньої діяльності мистецькими школами», в якому зазначено: «Узяти до уваги, що мистецькі школи мають право: ...розробляти власні освітні програми (в тому числі наскрізні) без урахування типових освітніх програм на основі Типових навчальних планів, затверджених наказом Міністерства культури України від 11.08.2015 № 588, за умови їх затвердження засновниками відповідних мистецьких шкіл».

– Наскрізна освітня програма визначає вимоги до часу, змісту і обсягу освітньої підготовки учнів відповідно до фахового спрямування.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Статтею 8 Закону України «Про позашкільну освіту» визначено такі **завдання мистецької освіти**:

- вільний розвиток особистості та формування її соціально-громадського досвіду;
- виховання у здобувачів любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей Українського народу, а також інших націй та народів;
- створення умов для творчого, естетичного, інтелектуального, морально-етичного, духовного і фізичного розвитку вихованців, учнів і слухачів;
- здобуття учнями початкових професійних навичок і вмінь, необхідних для їхньої соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності;
- задоволення культурно-освітніх потреб вихованців, учнів і слухачів, які не забезпечуються іншими складовими структури освіти;
- задоволення потреб вихованців, учнів і слухачів у професійному самовизначенні і творчій самореалізації;
- пошук, розвиток та підтримка здібних, обдарованих і талановитих вихованців, учнів і слухачів.

Метою мистецької освіти є всебічний гармонійний розвиток особистості, виявлення та розкриття її талантів, творчих здібностей, формування компетентностей і умінь відповідно до вікових та індивідуально-психологічних особливостей та потреб; формування ціннісних орієнтирів творчої особистості та розвиток самостійності.

На підставі п. 3 ст. 12 Закону України «Про освіту» структура Програми початкової мистецької освіти з напрямку «Музичне мистецтво» будується таким чином:

- елементарний підрівень;
- базовий (середній: загальне мистецьке спрямування, початкове професійне спрямування) підрівень;
- поглиблений підрівень.

Загальна тривалість навчання за освітньою програмою елементарного підрівня:

4 роки (1-4 класи) для дітей 6-7ми років;

3 роки (1-3 класи) для дітей 8-9ти років¹.

Освітня програма елементарного підрівня спрямована на виявлення та розкриття творчих здібностей учнів, виховання в них первісного розуміння мистецьких процесів, а також якісне оволодіння на початковому етапі обраною спеціалізацією.

Базовий (середній: загальне мистецьке спрямування) підрівень триває 4 роки (5-8 класи). Метою Програми базового підрівня загального мистецького спрямування є комплексне вивчення опорних мистецьких компонентів.

Базовий (середній: початкове професійне спрямування) підрівень триває 4 роки (5-8 класи). Освітня програма цього підрівня передбачає більш інтенсивне, ґрунтовне та вмотивоване навчання, спрямоване на професійне орієнтування у здобутті мистецької освіти.

Поглиблений підрівень може охоплювати строк до 3-х років у залежності від індивідуальних потреб здобувачів.

Кожен підрівень завершується підсумковим контрольним заходом.

Контрольні заходи підрівнів початкової мистецької освіти

Підрівні		Навчальні предмети		
		Фах	Сольфеджіо	Українська та зарубіжна музичні літератури
Елементарний		іспит	контрольний захід	контрольний захід
Базовий	Загальне мистецьке спрямування	іспит	іспит	іспит
	Початкове професійне спрямування	іспит	іспит	іспит
Поглиблений		іспит	іспит	іспит

Здобувач освіти має право завершити навчання після опанування будь-якого із підрівнів. По завершенню кожного підрівня здобувач отримує **Свідоцтво**.

Підсумкова оцінка (оцінка у Свідоцтві) формується як середнє арифметичне від річної оцінки та оцінки за іспит/контрольний захід.

Повний курс початкової мистецької освіти максимально становить:

для дітей, які розпочали навчання у віці 6-7 років – 11 років (1-11 класи мистецької школи),

для дітей, які розпочали навчання у віці 8-9 років – 10 років (1-10 класи мистецької школи).

Рекомендований вік здобувачів для вступу до мистецької школи – 6-7 років.

¹ Діти старші 9-ти років приймаються до 1 класу і можуть опанування музично-теоретичні дисципліни в індивідуальному порядку (Варіативний складник).

Діти з особливими освітніми потребами (інклюзивне навчання)² можуть розпочинати здобуття початкової освіти елементарного підрівня за інших умов.

Обов'язковою умовою зарахування дитини до мистецької школи є **вступний іспит**.

Орієнтовні форми прослуховування (на вибір екзаменатора):

- *проспівати пісню (за власним вибором або з рекомендованого репертуару, що озвучено на консультації для вступників);*
- *відтворити нескладний ритмічний рисунок;*
- *проінтонувати окремі звуки в межах октави;*
- *відтворити по пам'яті нескладну музичну фразу;*
- *продекламувати вірш;*
- *крокувати під музику;*
- *повторити чергування «бітів» руками та ногами;*
- *провести бесіду для виявлення зацікавленості дитини музикою;*
- *визначити кількість звуків у запропонованому широкому інтервалі або тризвуччі (для дітей старшого віку);*
- *інші форми прослуховування на розсуд екзаменаторів в залежності від обраної дитиною спеціалізації;*
- *тощо.*

Вступна комісія може запропонувати здобувачеві іншу спеціалізацію, якщо, на її думку, психофізичні дані дитини дозволяють досягти кращих успіхів та компетентностей в альтернативному напрямі.

Нормативний зміст освітньої програми напрямку «Музичне мистецтво» складається з *інваріантного* та *варіативного* складників, які включені до програми навчання і становлять єдиний комплекс освітніх компонентів, опанування яких забезпечує досягнення нормативних результатів навчання (в середньому 35 навчальних тижнів на рік³).

Інваріантний складник – це нормативний складник, який не може бути меншим визначеного Робочим навчальним планом обсягу і повинен охоплювати весь спектр освітніх компонентів, визначених освітньою програмою.

Варіативний складник спрямований на забезпечення індивідуального підходу, в тому числі індивідуального темпу здобуття освіти, поглиблене вивчення фахових дисциплін, забезпечення права вибору освітніх компонентів відповідно до інтересів і потреб здобувачів. Зміст варіативного складника формується з навчальних дисциплін, факультативів, видів діяльності за вибором здобувача та викладача, враховуючи фінансові можливості мистецької школи та використовується для:

- запровадження факультативів та навчальних дисциплін за вибором, що розширюють компетентності за обраним здобувачем фахом або з інших інструментів;
- підсилення навчальних дисциплін інваріантного складника;
- репетицій, підготовки до конкурсів, фестивалів, олімпіад, конференцій та інших публічних виступів, створення концертних програм

Діяльність мистецької школи та її фінансове забезпечення регулюється Робочим навчальним планом. На підставі Робочого навчального плану проводиться розрахунок

2 **Інклюзивне навчання** може відбуватися лише при наявності в штаті закладу медичного працівника, психолога та відповідного **інклюзивного освітнього середовища** – сукупності умов, способів та засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їх потреб та можливостей (пандуси, обладнані туалетні кімнати тощо).

3 У випадку карантинів або інших форс-мажорних обставин викладач має право на більш стисле та інтенсивніше викладення матеріалу, проте уроки, що пропущені за такими причинами, **не відпрацьовуються**.

навчальних годин, за яким (в межах бюджетних призначень) визначається кількість педагогічних ставок, передбачених закладу на відповідний навчальний рік, необхідних для виконання державного стандарту.

Заклад має право розробляти навчальні програми з предметів (дисциплін) з урахуванням регіональних особливостей та специфіки своєї роботи, за умови затвердження їх педагогічною радою.

Розподіл годин варіативного складника відбувається педагогічною радою щороку в межах бюджетних призначень, які виділяються закладу для організації навчального процесу що відображається в Розрахунку навчальних годин на поточний навчальний рік. Рішення про такий розподіл приймається з урахуванням профільного спрямування, кадрового забезпечення, матеріально-технічної бази школи.

Керівник закладу має право:

1) визначати кількість груп для вивчення групових предметів від загальної кількості учнів закладу (відділення), які вивчають конкретний груповий предмет. Загальна кількість груп з предмету не повинна перевищувати їх кількості, визначеної Розрахунком навчальних годин;

2) звільняти учня від вивчення предмету за вибором (варіативна складова), при цьому плата за навчання не зменшується;

3) в межах Робочого навчального плану:

- збільшувати або зменшувати кількість годин на вивчення окремих предметів з урахуванням специфіки роботи закладу (відділення);

- здійснювати перерозподіл годин між предметами, враховуючи регіональні особливості та професійне спрямування учнів;

4) у межах Розрахунку навчальних годин (у тому числі за рахунок вивільнених годин предмета за вибором) вводити **додаткові** педагогічні та концертмейстерські години на:

- зведені репетиції учнівських колективів закладу (відділення);

- предмет(-и) за вибором;

- підготовку учнів до участі в концертних виступах, конкурсах, фестивалях тощо.

Для педагогічного працівника (викладача і концертмейстера) нормою навантаження на одну тарифну ставку є 18 годин на тиждень (Ст. 22 Закону України «Про позашкільну освіту»).

3. ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДРІВНІВ

ЕЛЕМЕНТАРНИЙ ПІДРІВЕНЬ

Загальний обсяг навчального навантаження

Інструментальні класи

(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти) та

сольний спів

(термін навчання - 4 роки⁴)

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання
Інваріантний складник	
Фах	280,0
Сольфеджіо	175,0

4 За умови, що дитина починає навчання у 7 років.

Українська та зарубіжна музичні літератури	70,0
Хор (колективне музичення), інструментальний (вокальний) ансамбль, сценічний рух (для класу академічного, естрадного та народного сольного співу)	210,0
Бесіди про мистецтво	35
Всього:	770,0
Варіативний складник	
Предмет за вибором ⁵	140,0
Всього:	140,0
Загальна кількість:	910,0

Навчальний план
Інструментальні класи
(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти) та
сольний спів
(Термін навчання – 4 роки)

Навчальні предмети (дисципліни)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 1-4 класів			
	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас
Інваріантна частина				
Фах (музичний інструмент, сольний спів) <i>індивідуальні уроки</i>	2,0	2,0	2,0	2,0
Сольфеджіо <i>групові уроки</i>	1,0	1,0	1,5	1,5
Українська та зарубіжна музичні літератури <i>групові уроки</i>	0	0	1,0	1,0
Бесіди про мистецтво	0	0	0,5	0,5
Хор (колективне музичення) / Інструментальний (вокальний) ансамбль	1,0	1,0	2,0	2,0
Варіативна частина				
Предмет за вибором <i>індивідуальні/групові уроки</i>	1,0	1,0	1,0	1,0
Всього годин:	5,0	5,0	8	8

5 **Предмет за вибором** – індивідуальний урок: «Додатковий музичний інструмент», «Читання нот з листа», «Постановка голосу», «Композиторська творчість», «Основи диригування», «Сценічний рух» (для естрадного сольного співу), «Ритміка», уроки з підсилення «Фаху» чи предметів теоретичного циклу; груповий урок – «Ансамбль малої форми», «Народний танець», «Постановка музичних обрядів» (для народного сольного співу) тощо.

Роз'яснення до планів елементарного підрівня

Інструментальні класи

(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти) та
сольний спів

(термін навчання 4 роки):

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учніські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку, на колективи учнів різного віку, незалежно від класу, в якому навчаються учасники; на колективи учнів визначених класів.

2. Кількість навчальних годин, визначених навчальним планом на колективне музичення, планується для кожного з предметів: «Хор», «Ансамбль (великий за складом)». Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька предметів колективного музичення.

3. Уроки ансамблів малої форми проводяться за рахунок годин «Предмету за вибором».

4. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

5. Для учнів, які навчаються гри на оркестрових інструментах (окрім бандури) рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» – «Додатковий інструмент» або «Загальне фортепіано». Для учнів класу бандури рекомендується передбачати уроки «Предмету за вибором» – «Постанова голосу».

6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські години (за потреби музичного супроводу) для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);

- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі); на предмети за вибором: «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми) за потреби музичного супроводу, «Акомпанемент», «Основи диригування», «Ритміка», «Сценічний рух», «Народний танець», «Постановка музичних обрядів» – 100% годин згідно з робочим навчальним планом;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (крім фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) – з розрахунку 1 година на тиждень на учня;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (у класах фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «постановка голосу» – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

Загальний обсяг навчального навантаження

Хорове відділення

(термін навчання - 4 роки⁶)

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання
Інваріантний складник	
Хоровий клас	280,0
Сольфеджіо	210,0
Українська та зарубіжна музичні літератури	70,0

Бесіди про мистецтво	35,0
Музичний інструмент	140,0
Всього:	735,0
Варіативний складник	
Предмет за вибором ⁷	140,0
Всього:	140,0
Загальна кількість:	875,0

Навчальний план
Хорове відділення
(Термін навчання – 4 роки)

Навчальні предмети (дисципліни)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 1-4 класів			
	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас
Інваріантна частина				
Хоровий клас <i>групові уроки</i>	2,0	2,0	2,0	2,0
Сольфеджіо <i>групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5	1,5
Українська та зарубіжна музичні літератури <i>групові уроки</i>	0	0	1,0	1,0
Бесіди про мистецтво	0	0	0,5	0,5
Музичний інструмент	1,0	1,0	1,0	1,0
Варіативна частина				
Предмет за вибором <i>індивідуальні/групові уроки</i>	0	0	0	0
Всього годин:	4,5	4,5	6	6

Роз'яснення до планів елементарного підрівня
Хорове відділення

(термін навчання 4 років):

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку, на колективи учнів різного віку, незалежно від класу, в якому навчаються учасники; на колективи учнів визначених класів.

2. Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька учнівських колективів: хорів, ансамблів (великих за складом).

⁷ **Предмет за вибором** – індивідуальний урок: «Додатковий музичний інструмент», «Читання нот з листа», «Постановка голосу», «Композиторська творчість», «Основи диригування», «Сценічний рух» (для естрадного сольного співу), «Ритміка», уроки з підсилення «Фаху» чи предметів теоретичного циклу; груповий урок – «Ансамбль малої форми», «Народний танець», «Постановка музичних обрядів» (для народного сольного співу) тощо.

3. Уроки ансамблів (великих за складом) проводяться за рахунок годин предмета за вибором.

4. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

5. Години на вивчення предмета «Музичний інструмент» та предмета за вибором можуть перерозподілятися керівником закладу в межах їх кількості, визначеної робочим навчальним планом.

6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські години для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);

- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі);

- концертмейстерські години для уроків з предметів за вибором: «Основи диригування», «Акомпанемент», «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми), «Музичний фольклор», «Постановка музичних спектаклів», «Ритміка» – 100% годин згідно з робочим навчальним планом;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «Постановка голосу» – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

Загальний обсяг навчального навантаження

Інструментальні класи

(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти) та

сольний спів

(термін навчання 3 роки⁸)

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання
Інваріантний складник	
Фах (музичний інструмент, сольний спів)	210,0
Сольфеджіо	157,5
Українська та зарубіжна музичні літератури	70,0
Бесіди про мистецтво	35,0
Хор (колективне музичення), інструментальний (вокальний) ансамбль, сценічний рух (для класу академічного, естрадного та народного сольного співу)	175,0
Всього:	647,5
Варіативний складник	
Предмет за вибором	70,0
Всього:	70,0
Загальна кількість:	717,5

Навчальний план

Інструментальні класи
(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти) та
сольний спів
(Термін навчання – 3 роки)

Навчальні предмети (дисципліни)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 1-3 класу		
	1 клас	2 клас	3 клас
Інваріантна частина			
Фах (музичний інструмент, сольний спів) <i>індивідуальні уроки</i>	2,0	2,0	2,0
Сольфеджіо <i>групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5
Українська та зарубіжна музичні літератури⁹ <i>групові уроки</i>	0	1,0	1,0
Бесіди про мистецтво	0	0,5	0,5
Хор (колективне музичення) / Інструментальний (вокальний) ансамбль	1,0	2,0	2,0
Варіативна частина			
Предмет за вибором¹⁰	1,0	1,0	1,0
Всього годин:	5,5	8,0	8,0

**Роз'яснення до планів елементарного підрівня
Інструментальні класи**

(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти та
сольний спів)

(термін навчання 3 роки):

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку; на колективи учнів різного віку, незалежно від класу, в якому навчаються учасники; на колективи учнів визначених класів.

2. Кількість навчальних годин, визначених навчальним планом на колективне музичення, планується для кожного з предметів: «Хор», «Ансамбль (великий за складом)». Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька предметів колективного музичення.

3. Уроки ансамблів малої форми проводяться за рахунок годин «Предмету за вибором».

4. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

5. Для учнів, які навчаються грі на оркестрових інструментах (окрім бандури) рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» – «Додатковий інструмент» або

¹⁰ **Предмет за вибором** – індивідуальний урок: додатковий музичний інструмент, урок з підсилення «Фаху» чи предметів теоретичного циклу, «Сценічний рух» (для естрадного сольного співу), «Ритміка»; груповий урок – «Ансамбль малої форми», «Народний танець», «Постановка музичних обрядів» (для народного сольного співу) тощо.

«Загальне фортепіано». Для учнів класу бандури рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» – «Постанова голосу».

6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські години (за потреби музичного супроводу) для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на місяць (окремо по кожному колективу);

- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі); на предмети за вибором: «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми) за потреби музичного супроводу, «Акомпанемент», «Основи диригування», «Ритміка», «Сценічний рух», «Народний танець», «Постановка музичних обрядів» – 100% годин згідно з Робочим навчальним планом;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (крім фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) – з розрахунку 1 година на тиждень на учня;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (у класах фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «постановка голосу» – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

Загальний обсяг навчального навантаження

Хорове відділення

(термін навчання – 3 роки¹¹)

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання
Інваріантний складник	
Хоровий клас	210,0
Сольфеджіо	157,5
Українська та зарубіжна музичні літератури	70,0
Бесіди про мистецтво	35,0
Музичний інструмент	105,0
Всього:	577,5
Варіативний складник	
Предмет за вибором ¹²	105,0
Всього:	105,0
Загальна кількість:	682,5

Навчальний план

11 За умови, що здобувач починає навчання у 8-9 років.

12 Предмет за вибором – індивідуальний урок: «Додатковий музичний інструмент», «Читання нот з листа», «Постановка голосу», «Композиторська творчість», «Основи диригування», «Сценічний рух» (для естрадного сольного співу), «Ритміка», уроки з підсилення «Фаху» чи предметів теоретичного циклу; груповий урок – «Ансамбль малої форми», «Народний танець», «Постановка музичних обрядів» (для народного сольного співу) тощо.

Хорове відділення
(Термін навчання – 3 роки)

Навчальні предмети (дисципліни)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 1-3 класів		
	1 клас	2 клас	3 клас
Інваріантна частина			
Хоровий клас <i>групові уроки</i>	2,0	2,0	2,0
Сольфеджіо <i>групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5
Українська та зарубіжна музичні літератури <i>групові уроки</i>	0	1,0	1,0
Бесіди про мистецтво	0	0,5	0,5
Музичний інструмент	1,0	1,0	1,0
Варіативна частина			
Предмет за вибором <i>індивідуальні/групові уроки</i>	1,0	1,0	1,0
Всього годин:	5,5	7	7

Роз'яснення до планів елементарного підрівня
Хорове відділення
(термін навчання 3 років):

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учніські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку, на колективи учнів різного віку, незалежно від класу, в якому навчаються учасники; на колективи учнів визначених класів.

2. Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька учнівських колективів: хорів, ансамблів (великих за складом).

3. Уроки ансамблів (великих за складом) проводяться за рахунок годин предмета за вибором.

4. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

5. Години на вивчення предмета «Музичний інструмент» та предмета за вибором можуть перерозподілятися керівником закладу в межах їх кількості, визначеної робочим навчальним планом.

6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські години для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);

- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі);

- концертмейстерські години для уроків з предметів за вибором: «Основи диригування», «Акомпанемент», «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми), «Музичний фольклор», «Постановка музичних спектаклів», «Ритміка» – 100% годин згідно з робочим навчальним планом;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «Постановка голосу» – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

БАЗОВИЙ (СЕРЕДНІЙ: ЗАГАЛЬНЕ МИСТЕЦЬКЕ СПРЯМУВАННЯ) ПІДРІВЕНЬ

Загальний обсяг навчального навантаження

Інструментальні класи

(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти) та

сольний спів

(термін навчання 4 роки)

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання
Інваріантний складник	
Фах	280,0
Сольфеджіо	210,0
Українська та зарубіжна музичні літератури	210,0
Хор (колективне музичення), інструментальний (вокальний) ансамбль, сценічний рух (для класу академічного, естрадного та народного сольного співу)	420,0
Всього:	1120,0
Варіативний складник	
Предмет за вибором	140,0
Всього:	140,0
Загальна кількість:	1260,0

Навчальний план

Інструментальні класи

(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти та **сольний спів**)

(Термін навчання – 4 роки)

Навчальні предмети (дисципліни)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 5-8 класів			
	5 (4) клас	6 (5) клас	7 (6) клас	8 (7) клас
Інваріантна частина				
Фах (музичний інструмент, сольний спів) <i>індивідуальні уроки</i>	2	2	2	2
Сольфеджіо <i>групові</i>	1,5	1,5	1,5	1,5

Українська та зарубіжна музичні літератури <i>групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5	1,5
Хор (колективне музичення) / Інструментальний (вокальний) ансамбль / Сценічний рух <i>групові уроки</i>	3,0	3,0	3,0	3,0
Варіативна частина				
Предмет за вибором <i>індивідуальні/групові уроки</i>	1,0	1,0	1,0	1,0
Всього годин:	9,0	9,0	9,0	9,0

Роз'яснення до планів базового (середнього: загального мистецького спрямування) підривня

Інструментальні класи

(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти та **сольний спів**)

(термін навчання 4 роки):

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учніські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку, на колективи учнів різного віку, незалежно від класу, в якому навчаються учасники; на колективи учнів визначених класів.

2. Кількість навчальних годин, визначених робочим навчальним планом на колективне музичення, планується для кожного з предметів: «Хор», «Ансамбль (великий за складом)». Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька предметів колективного музичення.

3. Уроки ансамблів малої форми проводяться за рахунок годин «Предмету за вибором».

4. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу («Сольфеджіо» та «Українська і зарубіжна музичні літератури») можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

5. Для учнів, які навчаються грі на оркестрових інструментах (окрім бандури) рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» – «Додатковий інструмент» або «Загальне фортепіано». Для учнів класу бандури рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» – «Постанова голосу».

6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські години (за потреби музичного супроводу) для зведених уроків з учнівськими колективами: з хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);

- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі); на предмети за вибором: «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми) за потреби музичного супроводу, «Акомпанемент», «Основи диригування», «Ритміка», «Сценічний рух», «Народний танець», «Постановка музичних обрядів» – 100% годин згідно з робочим навчальним планом;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (крім фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) – з розрахунку 1 година на тиждень на учня;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (у класах фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «постановка голосу» – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

**Загальний обсяг навчального навантаження
Хорове відділення
(термін навчання – 4 роки)**

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання
Інваріантний складник	
Хоровий клас	420,0
Сольфеджіо	210,0
Українська та зарубіжна музичні літератури	210,0
Музичний інструмент	140,0
Всього:	980,0
Варіативний складник	
Предмет за вибором ¹³	140,0
Всього:	140,0
Загальна кількість:	1120,0

**Навчальний план
Хорове відділення
(Термін навчання – 4 роки)**

Навчальні предмети (дисципліни)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 5-8 класів			
	5 клас	6 клас	7 клас	8 клас
Інваріантна частина				
Хоровий клас <i>групові уроки</i>	3,0	3,0	3,0	3,0
Сольфеджіо <i>групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5	1,5
Українська та зарубіжна музичні	1,5	1,5	1,5	1,5

¹³ Предмет за вибором – індивідуальний урок: «Додатковий музичний інструмент», «Читання нот з листа», «Постановка голосу», «Композиторська творчість», «Основи диригування», «Сценічний рух» (для естрадного сольного співу), «Ритміка», уроки з підсилення «Фаху» чи предметів теоретичного циклу; груповий урок – «Ансамбль малої форми», «Народний танець», «Постановка музичних обрядів» (для народного сольного співу) тощо.

літератури <i>групові уроки</i>				
Музичний інструмент	1,0	1,0	1,0	1,0
Варіативна частина				
Предмет за вибором <i>індивідуальні/групові уроки</i>	1,0	1,0	1,0	1,0
Всього годин:	8	8	8	8

**Роз'яснення до планів базового (середнього: загального мистецького спрямування)
підрівня**

Хорове відділення

(термін навчання 4 років):

7. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учніські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку, на колективи учнів різного віку, незалежно від класу, в якому навчаються учасники; на колективи учнів визначених класів.

8. Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька учнівських колективів: хорів, ансамблів (великих за складом).

9. Уроки ансамблів (великих за складом) проводяться за рахунок годин предмета за вибором.

10. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

11. Години на вивчення предмета «Музичний інструмент» та предмета за вибором можуть перерозподілятися керівником закладу в межах їх кількості, визначеної робочим навчальним планом.

12. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські години для зведених уроків з учнівськими колективами: хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);
- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі);
- концертмейстерські години для уроків з предметів за вибором: «Основи диригування», «Акомпанемент», «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми), «Музичний фольклор», «Постановка музичних спектаклів», «Ритміка» – 100% годин згідно з робочим навчальним планом;
- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «Постановка голосу» – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

**БАЗОВИЙ (СЕРЕДНІЙ: ПОЧАТКОВЕ ПРОФЕСІЙНЕ СПРЯМУВАННЯ)
ПІДРІВЕНЬ**

Загальний обсяг навчального навантаження

Інструментальні класи

(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти) та
сольний спів

(термін навчання 4 роки)

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк
------------------------------------	--

	навчання
Інваріантний складник	
Фах	420,0
Сольфеджіо	210,0
Українська та зарубіжна музичні літератури	210,0
Хор (колективне музичення), інструментальний (вокальний) ансамбль, сценічний рух (для класу академічного, естрадного та народного сольного співу)	420,0
Всього:	1260,0
Варіативний складник	
Предмет за вибором	140,0
Всього:	140,0
Загальна кількість:	1400,0

**Навчальний план
Інструментальні класи**

(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти та **сольний спів**)

(Термін навчання – 4 роки)

Навчальні дисципліни (предмети)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 5-8 (3-6) класів			
	5 (3) клас	6 (4) клас	7 (5) клас	8 (6) клас
Інваріантна частина				
Фах (музичний інструмент, сольний спів) <i>індивідуальні уроки</i>	3,0	3,0	3,0	3,0
Сольфеджіо <i>групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5	1,5
Українська та зарубіжна музичні літератури <i>групові уроки</i>	1,5	1,5	1,5	1,5
Хор (колективне музичення) / Інструментальний (вокальний) ансамбль / Сценічний рух <i>групові уроки</i>	3,0	3,0	3,0	3,0
Варіативна частина				
Предмет за вибором <i>індивідуальні/групові уроки</i>	1,0	1,0	1,0	1,0

Всього годин:	10,0	10,0	10,0	10,0
----------------------	------	------	------	------

Роз'яснення до планів базового (середнього: початкового професійного спрямування) підрівня

Інструментальні класи

(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти та сольний спів)

(термін навчання 4 років):

1. Кількість учнівських колективів з предметів колективного музичення визначається керівником закладу з урахуванням можливостей матеріальної бази закладу (наявність репетиційних класів, обладнання). Учнівські колективи за віком виконавців або рівнем їх музичної підготовки можуть розподілятися на колективи учнів молодшого або старшого віку, на колективи учнів різного віку, незалежно від класу, в якому навчаються учасники; на колективи учнів визначених класів.

2. Кількість навчальних годин, визначених робочим навчальним планом на колективне музичення, планується для кожного з предметів: «Хор», «Ансамбль (великий за складом)». Кожен учень має право відвідувати як один, так і декілька предметів колективного музичення.

3. Уроки ансамблів малої форми проводяться за рахунок годин «Предмету за вибором».

4. Відвідування учнями предметів теоретичного циклу («Сольфеджіо» та «Українська і зарубіжна музичні літератури») можливе з групами інших відділів з відповідним строком навчання.

5. Для учнів, які навчаються грі на оркестрових інструментах (окрім бандури) рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» – «Додатковий інструмент» або «Загальне фортепіано». Для учнів класу бандури рекомендується передбачати уроки з «Предмету за вибором» – «Постанова голосу».

6. Крім годин, зазначених у Робочому навчальному плані, Розрахунком навчальних годин передбачається:

- педагогічні та концертмейстерські (за потреби музичного супроводу) години для зведених уроків з учнівськими колективами: з хорами, оркестрами, ансамблями (великими за складом) – 1 година на тиждень (окремо по кожному колективу);

- концертмейстерські години для уроків з ансамблями (великими за складом) за потреби музичного супроводу (окремо по кожній групі), з групами хорів (окремо по кожній групі); на предмети за вибором: «Ансамбль» (окремо по кожному ансамблю малої форми) за потреби музичного супроводу, «Акомпанемент», «Основи диригування», «Ритміка», «Сценічний рух», «Народний танець», «Постановка музичних обрядів» – 100% годин згідно з робочим навчальним планом;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (крім фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) – з розрахунку 1 година на тиждень на учня;

- концертмейстерські години для уроків з предмета «Музичний інструмент» (у класах фортепіано, синтезатора, арфи, бандури, баяна, акордеона, гітари) за потреби музичного супроводу, з предмета за вибором «постановка голосу» – з розрахунку 0,5 години в тиждень на учня.

ПОГЛИБЛЕНИЙ ПІДРІВЕНЬ

Загальний обсяг навчального навантаження

Інструментальні класи

(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти),
диригентсько-хорове відділення та сольний спів

(термін навчання до 3-х років¹⁴):

Назва освітнього компонента	Мінімальний обсяг навчального навантаження на одного учня на весь строк навчання
Інваріантний складник	
Фах (музичний інструмент, сольний спів, сольфеджіо, музична література, композиція, диригування)	210
Усього:	210
Варіативний складник	
Предмет за вибором¹⁵	140
Всього:	140
Загальна кількість:	350

**Навчальний план
Інструментальні класи**
(фортепіано, синтезатор, струнно-смичкові, народні, духові та ударні інструменти),
диригентсько-хорове відділення та сольний спів
(термін навчання – до 3-х років)

Навчальні дисципліни (предмети)	Кількість навчальних годин на тиждень протягом 9-10 класів	
	9 клас	10 клас
Інваріантний складник		
Фах (музичний інструмент, сольний спів, сольфеджіо, музична література, композиція, диригування) <i>індивідуальні уроки</i>	3,0	3,0
Варіативна частина		
Предмет за вибором <i>індивідуальні уроки</i>	2,0	2,0
Всього:	5	5

Планування та організація освітнього процесу за Робочим навчальним планом має працювати на створення максимально сприятливого середовища для учнів з урахуванням їх віку, рівня психофізіологічного розвитку та з дотриманням санітарних норм.

При складанні розкладу уроків для дітей 6-7 років або осіб з особливими потребами рекомендується рівномірне розподілення тижневого навантаження з розрахунку не більше 2-3 уроків на день.

4. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

14 Термін навчання може становити від 1 до 3 років (в залежності від індивідуальних потреб здобувача).

15 Предмет за вибором – «Сольфеджіо», «Українська та зарубіжна музичні літератури», «Композиторська творчість», «Читання нот з листа», «Додатковий інструмент («Загальне фортепіано»), «Основи диригування», «Акомпанемент», «Сценічний рух» (для класу естрадного сольного співу), «Народний танець» (для класу народного сольного співу) тощо.

Основна форма організації освітнього процесу – урок.

Додаткові форми: відвідування концертів (як учнів школи, так і видатних виконавців), квести, шкільні олімпіади, конференції, «круглі столи», «брейн-рінги», тощо які педагогічний працівник організує в межах уроку або в позаурочний час та види навчальних занять (індивідуальні та групові заняття, колективне музичення («Хор», «Інструментальний ансамбль», «Вокальний ансамбль» та ін.).

Форми організації освітнього процесу можуть бути уточнені та розширені в змісті окремих предметів (навчальних дисциплін) за умови виконання протягом навчального року програмних вимог початкової мистецької освіти. Вибір форм та методів викладання кожен педагог визначає самостійно, використовуючи різноманітні форми роботи, забезпечуючи досягнення конкретних результатів, які зазначені у навчальних програмах окремих навчальних предметів (дисциплін).

Наповнюваність груп.

Для забезпечення результативності навчання допустима (мінімальна та максимальна) кількість здобувачів освіти в групі розраховується відповідно до рекомендацій з навчальних програм та можливостей закладу. Кількісний склад кожної групи здобувачів освіти для проведення групових занять становить:

- з навчальних предметів теоретичного циклу: «Сольфеджіо» та «Українська і зарубіжна музичні літератури» – в середньому 8 осіб (на елементарному та базовому (середньому: загального мистецького спрямування) підрівнях);
- з навчальних предметів «Хор» – в середньому 10 осіб (на елементарному та базовому (середньому: загального мистецького спрямування) підрівнях);
- з навчальних предметів «Інструментальний ансамбль (оркестр)» – в середньому 6 осіб (на елементарному та базовому (середньому: загального мистецького спрямування) підрівнях);
- з навчальних предметів «Ансамблі малих форм» – від 2 до 5 осіб (на елементарному та базовому (середньому: загального мистецького спрямування) підрівнях).

Наповнюваність груп на **базовому (середньому: початкового професійного спрямування) підрівні** визначається в середньому від загальної кількості учнів, що вивчають цей предмет по школі.

Зміст програми спрямовується на формування у здобувачів таких **компетентностей**¹⁶:

1. Загальна інтегрована компетентність передбачає здатність здобувача до самостійного опанування матеріалу та продовження навчання за фахом за освітньою програмою з обраного виду мистецтва наступних підрівнів початкової мистецької освіти загально-мистецького чи професійного спрямування або за спорідненим видом мистецтва (спеціалізацією).

2. Загальна мистецька компетентність спрямована на володіння здобувачем базових понять мистецтва, його видів, естетичних категорій тощо; вміння аналізувати та оцінювати ключові досягнення національного та світового мистецтва, мистецькі традиції свого народу тощо; розуміння культурного і творчого розмаїття, ініціативність, здатність до ідентифікації естетичних категорій та застосування їх при аналізі творів мистецтва, культурно-мистецьких заходів, навколишнього середовища; уміння висловлювати свої думки, образно мислити, творчо підходити до виконання завдань, співпрацювати з іншими людьми.

3. Музично-теоретична компетентність передбачає володіння теоретичними засадами музичного мистецтва, його термінологією, понятійним апаратом.

¹⁶ **Компетентність** – це комплекс знань, умінь, навичок, досвіду, розуміння, ціннісних орієнтирів, ставлень, який мають отримати всі здобувачі мистецької освіти по закінченню кожного підрівня, що опанували відповідну освітню програму і вміють реалізовувати його в практиці. Компетентність є кінцевим результатом навчання здобувача на певному підрівні і визначає його здатність здійснювати подальше навчання на наступному підрівні.

4. Музично-виконавська компетентність передбачає формування індивідуальних виконавських компетентностей в обраному виді мистецтва.

5. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві передбачає здатність творити та демонструвати свої здібності в мистецькому колективі.

6. Компетентність з публічного мистецького виступу спрямована на формування у здобувачів здатності, в тому числі й психологічної готовності до публічної демонстрації своїх навчальних та мистецьких досягнень.

Контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів

здійснюється на основі систематичного відстеження їх індивідуального розвитку в процесі навчання. Контроль спрямований на пошук ефективних методів та шляхів розвитку кожного здобувача в навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів шкільного віку не передбачає порівняння із досягненнями інших.

Протягом навчання на елементарному підрівні початкової мистецької освіти здобувачі опановують способи самоконтролю, самоорганізації, саморефлексії та самооцінювання, що сприяє вихованню в них таких якостей, як відповідальність, зацікавленість навчальним процесом, вмотивованість.

В 0-2 класах досягнення здобувачів підлягають вербальному оцінюванню (вербальна характеристика навчальних досягнень учня), а починаючи з 3-4 класів – як вербальному так і бальному оцінюванню.

Бальне оцінювання для учнів передбачає розподіл досягнутих результатів на 4 рівні:

1. Початковий (1-3 бали).
2. Середній (4-6 бали).
3. Достатній (7-9 балів).
4. Високий (10-12 балів).

Вербальне (формувальне) оцінювання передбачає діагностику досягнутих результатів та надання вербальної (усної та письмової) характеристики. Для оцінювання учнів пропонується чотирирівнева вербальна система оцінювання:

1. **Початковий рівень** – «ще потребує уваги і допомоги»: «старайся, будь уважним», «зосередься, зверни увагу на...», «доклади більше зусиль», «ти розумієш правильно», «вже краще»);

2. **Середній рівень** – «досягає результату з допомогою вчителя»: «досить добре», «значно краще», «досить вдало», «радію за тебе», «потребує додаткової роботи», «необхідно допрацювати», «варто приділити увагу...»);

3. **Достатній рівень** – «демонструє помітний прогрес»: «гарно виконано», «дуже добре», «мені приємно бачити твої успіхи (роботу)», «ти вже багато чого вмієш», «погоджуюсь із тобою»);

4. **Високий рівень** – «має значні успіхи»: «довершено!», «ти справжній майстер», «бездоганна робота!», «дуже задоволена(ий) твоєю роботою», «пречудово!», «молодець!», «відмінно!», «чудово!», «зразково!», «надзвичайно!»).

До заходів контролю належать: академічний концерт, технічний залік, контрольний урок (захід), шкільна олімпіада, контрольна вікторина, публічний виступ тощо.

З метою моніторингу якості освіти та визначення ефективності роботи педагогічних працівників здійснюється оцінювання здобувачів початкової мистецької освіти на кожному з підрівнів: елементарному, базовому (*середній: загальне мистецьке спрямування та професійне спрямування*) та поглибленому підрівні. Підсумкове оцінювання передбачає співставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, які визначені навчальною програмою (*див. розділ 2*).

Підсумкове оцінювання проводиться щосеместрово, а за результатами оцінювання двох семестрів виставляється річна оцінка з урахуванням оцінок, одержаних на контрольних заходах.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів мистецьких шкіл виконавських спеціальностей на опанування музично-виконавської компетентності, компетентності з публічного музичного виступу та загально-інтегрованої компетентності

Рівні навчальних	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень
------------------	------	---

досягнень		учнів
Початковий	1	Учень сприймає та виконує музичні твори на частковому рівні. Небагатослівно їх характеризує, демонструє слабо сформоване художньо-образне мислення, елементарні навички та вміння; має недостатньо розвинутий виконавський апарат. Учень не здатний опанувати музичні твори згідно з програмними вимогами в повному обсязі.
	2	Учень має слабо сформований рівень сприйняття художніх творів, виявляє певні вміння та навички, володіє незначною частиною спеціальної музичної термінології, має посередньо розвинутий виконавський апарат. При виконанні програми допускає значні професійні помилки, мало проявляє творчу ініціативу. Учень не здатний опанувати музичні твори згідно з програмними вимогами у повному обсязі.
	3	Учень здатний сприймати та виконувати окремі фрагменти музичних творів з конкретним образним художнім змістом, має незначну частину музичного тематичного матеріалу, застосовує обмежений термінологічний запас. Учень допускає значну кількість помилок при виконанні програми. Володіє основними елементами техніки виконання. Учень не здатний опанувати музичні твори згідно з програмними вимогами у повному обсязі.
Середній	4	Учень здатний опанувати музичні твори згідно з програмними вимогами у повному обсязі, але не розуміє їх художньо-образної специфіки; застосування знань та спеціальної термінології на практиці задовільне. Має певною мірою достатньо розвинутий виконавський апарат. При виконанні музичних творів виявляє елементи власної творчої ініціативи.
	5	Учень здатний опанувати музичні твори згідно з програмними вимогами у повному обсязі. Володіє навичками і вміннями, які дають змогу виконувати музичні твори, порівнювати, робити висновки щодо виконаної музики. Учень може проаналізувати структуру музичного твору, але не завжди вміє інтерпретувати музичні твори, які потребують абстрактного художнього мислення. Виявляє недостатнє знання спеціальної музичної термінології.
	6	Учень здатний опанувати музичні твори згідно з програмними вимогами в повному обсязі, але не завжди вміє самостійно зробити аналіз-інтерпретацію музичного твору, порівняння, висновок щодо виконаної музики. Виявляє достатньо сформований виконавський апарат. Володіє основними навичками для втілення образної сфери в процесі виконання музичних творів. Володіє різними елементами виразності музичної фактури, але має недостатньо розвинути художнє мислення.

Достатній	7	Учень має основну професійну базу. Досить вільно володіє виконавським апаратом. Під час виконання програми виявляє елементи самостійного художнього мислення, але робить це недостатньо переконливо. Спостерігаються помітні позитивні зміни в музичній діяльності.
	8	Учень має добре розвинений виконавський апарат. В процесі виконання програми демонструє володіння формою музичного твору, досить повно аналізує його структуру та художньо-образний зміст, але має стандартне мислення, бракує власних висновків, асоціацій, узагальнень, недостатньо володіє спеціальною термінологією при аналізі музичних творів.
	9	Учень має досить розвинуте музичне мислення. В процесі виконання програми демонструє володіння усіма елементами фактури музичного твору. Виявляє особисту творчу ініціативу, але не завжди самостійно систематизує та узагальнює музичний матеріал. В його мисленні не вистачає послідовності, він допускає несуттєві неточності у використанні спеціальної музичної термінології. При виконанні програми йому бракує артистизму.
Високий	10	Учень вільно володіє виконавським апаратом. Виконує твори значної складності. Має розвинуте та індивідуальне художньо-образне мислення. В процесі виконання програми демонструє елементи артистизму, але при виконанні складних технічних елементів твору йому не вистачає стабільності. Учень має міцні, ґрунтовні знання, але, аналізуючи музичні твори, допускає неточність у формулюванні та спеціальній музичній термінології, не завжди обґрунтовано може довести свою думку щодо музичних явищ. Вказані неточності може виправляти самостійно.
	11	Учень демонструє розвинуте, індивідуальне музичне мислення, вміє використовувати набуті знання, уміння і здібності у нових музичних завданнях, демонструє знання спеціальної музичної термінології, їх усвідомлення та міцність, уміння систематизувати, узагальнювати, аналізувати, інтерпретувати музичні твори, асоціювати їх з творами інших мистецтв, застосовувати здобуті знання у музичній діяльності. Має великий творчий потенціал. При виконанні програми виявляє артистичні здібності. При оволодінні новими музичними творами здатний самостійно вирішувати складні художні та технічні завдання.
	12	Учень має ґрунтовні знання в галузі музично-виконавського мистецтва, вільно та свідомо використовує спеціальну музичну термінологію у роздумах, висновках та узагальненнях щодо прослуханого або виконаного твору.

		Здатний виконувати складні твори світової музичної літератури на високому художньо-виконавському рівні. Має яскраві артистичні здібності. Його художнє мислення відрізняється самобутністю. Він здатний самостійно використовувати набуті знання, уміння та здібності в музичній діяльності.
--	--	--

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів мистецьких шкіл з музично-теоретичних дисциплін

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Усна відповідь учня демонструє слабо сформоване художньо-образне мислення; навички та вміння сформовані на частковому елементарному рівні. Письмова робота виконана не повністю, з великою кількістю помилок, що свідчить про відсутність елементарних навичок.
	2	Учень володіє незначною частиною тематичного матеріалу, виявляє певні вміння та навички, володіє незначною частиною спеціальної музичної термінології, словниковий запас дозволяє викласти думку на елементарному рівні. Учень виконує завдання частково на низькому рівні, що свідчить про відсутність знань більшої частини об'єму матеріалу. Письмова робота з великою кількістю помилок, які свідчать про слабо розвинений ладовий та гармонійний слух, а також про незадовільне засвоєння матеріалу.
	3	Учень знає незначну частину теоретичного матеріалу, має обмежений термінологічний та словниковий запас, виконує завдання частково, показуючи певну обізнаність, але необхідний об'єм матеріалу не засвоєний. Письмова робота виконана повністю, але з великою кількістю помилок. Разом з тим, в них присутні логічні моменти.
Середній	4	Учень здатний сприймати музичні твори на відносно продуктивному рівні. Застосування знань та спеціальної музичної термінології на практиці задовільне. Учень виконує всі запропоновані умови, але на дуже низькому рівні. Письмова робота виконана повністю, але значна кількість помилок знижує її якість.
	5	Учень володіє певними навичками та вміннями, але не завжди здатний виконати завдання, які потребують абстрактного художнього мислення; виявляє недостатнє знання спеціальної музичної термінології; словниковий запас небагатий; виконує всі запропоновані умови на посередньому рівні. Письмова робота виконана з помилками, але є вдалі фрагменти, які свідчать про потенційні можливості учня. Разом з тим відчувається відсутність твердих знань та навичок.
		Учень здатний сприймати та відтворювати значну

	6	частину музично-теоретичного матеріалу, але має слабо сформоване художнє мислення, його розповідь потребує уточнень і додаткових запитань; учень виявляє знання і розуміння основних тематичних положень, виконує всі запропоновані умови на посередньому рівні, але деякі умови виконані більш вдало. Письмова робота свідчить про вміння учні логічно мислити, але слаба техніка обумовила посередній рівень роботи.
Достатній	7	Учень здатен сприймати музично-теоретичний матеріал у повному обсязі, але робить непереконаливі висновки, непослідовно викладає свої думки, допускає термінологічні помилки; виконує всі запропоновані умови на досить високому рівні, але деякі фрагменти відповіді свідчать про недостатнє засвоєння матеріалу. Письмова робота виконана досить грамотно, але є значні змістовні помилки.
	8	Учень вміє сприймати музично-теоретичний матеріал у повному обсязі, але має стандартне мислення; бракує власних висновків, асоціацій, узагальнень; недостатньо володіє спеціальною музичною термінологією; відповіді свідчать про добре засвоєння матеріалу, але у виконанні умов допущені помилки, які учень не помічав і долав з поміччю педагога. Письмова робота свідчить про гарні музичні дані, непогану техніку виконання, але наявні 2-3 змістовні помилки.
	9	Учень виявляє глибоке засвоєння музично-теоретичного матеріалу, але допускає несуттєві неточності у відповідях та письмових роботах, які потребують зауваження чи корегування. Учень виконав всі запропоновані умови на досить високому рівні, але у відповіді зустрічались помилки. Письмова робота добре виконана, логічно та музично спрямована, але в ній є одна змістовна помилка.
Високий	10	Учень має, міцні ґрунтовні знання, але допускає неточність у формулюваннях, спеціальній термінології, не завжди переконливо може довести свою думку щодо музичних явищ. Відповідь свідчить про повне засвоєння матеріалу, про високий рівень знань і навичок, але у відповіді зустрічаються незначні неточності, які учень долає самостійно. Письмова робота свідчить про високий музичний рівень учня, добру техніку виконання, але в роботі є незначна (змістовна) помилка.
	11	Учень володіє музично-теоретичним матеріалом у межах програми, використовує набуті знання, уміння і здібності у нових практичних завданнях, демонструє знання спеціальної музичної термінології, їх усвідомлення та міцність, уміння систематизувати, узагальнювати, аналізувати музичні явища, асоціювати їх з творами інших мистецтв, застосовувати набуті знання в практичній діяльності. Відповідь без помилок, учень засвоїв матеріал повністю, але

		відповідь не мала миттєвого темпу. Письмова робота виконана на високому рівні без помилок, але не містить нестандартного, оригінального рішення.
	12	Учень має свідомі знання у межах програми, здатний виконувати завдання творчо, вільно та свідомо використовувати музичну термінологію у роздумах, узагальненнях та висновках, самостійно використовує набуті знання, уміння та здібності в своїй музичній діяльності; рівень світосприйняття мистецького мислення високий. Відповідь блискуча, у хорошому темпі, що свідчить про активне, ініціативне мислення, високий художній і технічний рівень.

5. ЗАГАЛЬНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ, МЕТА І ДОСЯГНЕННЯ КІНЦЕВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЕЛЕМЕНТАРНОГО, БАЗОВОГО (СЕРЕДНЬОГО: ЗАГАЛЬНОГО МИСТЕЦЬКОГО СПРЯМУВАННЯ, ПОЧАТКОВОГО ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ) ТА ПОГЛИБЛЕНОГО ПІДРІВНІВ

1. Види і мета компетентностей, що повинні бути сформованими у здобувачів мистецької освіти.

Компетентність – це комплекс знань, умінь, навичок, досвіду, розуміння, ціннісних орієнтирів, ставлень, рефлексій який мають отримати всі здобувачі мистецької освіти по закінченню кожного року навчання та наприкінці кожного підрівня, що опанували відповідну навчальну програму і вміють реалізовувати його на практиці. Компетентність є кінцевим результатом навчання здобувача на певному підрівні і визначає його здатність здійснювати подальше навчання на наступному підрівні. Необхідні набуті компетенції визначаються навчальною програмою кожного класу.

Основними початковими професійними компетентностями є знання основних епох національного та світового мистецтва, розуміння закономірностей їх походження та розвитку, знання найбільш яскравих представників мистецьких епох, їх творчого доробку та внеску в розвиток українського, загальноєвропейського та світового мистецтва; уміння спілкуватися на теми мистецтва, розпізнавати та застосовувати мистецькі стилі, техніки, форми, читати, відтворювати, інтерпретувати та створювати мистецькі тексти; виконувати твори мистецтва та створювати їх, формувати художні образи в процесі виконання (відтворення або створення) творів мистецтва; демонструвати свої досягнення публічно, володіти культурою мистецького виступу, бути здатним до виконавства в мистецькому колективі.

1.1. Загальна інтегрована компетентність

1.1.1. Загальна інтегрована компетентність **на елементарному підрівні** передбачає здатність здобувача до самостійного опанування нескладного матеріалу та продовження навчання за фахом за навчальною програмою з обраного виду мистецтва базового підрівня початкової спеціальної мистецької освіти (середнього: загального мистецького спрямування та початкового професійного спрямування) або за фахом спорідненого виду мистецтва (спеціалізацією).

1.1.2. Загальна інтегрована компетентність **на базовому підрівні середнього: загального мистецького спрямування** передбачає зацікавленість здобувача в опануванні музичного мистецтва, здатність до самостійного опанування матеріалу середньої складності відповідно програмним вимогам, самостійний пошук інформації, самоконтроль здобуття результатів в процесі навчання.

1.1.3. Загальна інтегрована компетентність **на базовому підрівні початкового професійного спрямування** передбачає стійкий інтерес до музичного мистецтва, його пізнання та практичного засвоєння, самостійний пошук додаткової інформації по матеріалам навчання. Здобувач здатен самостійно опанувати навчальний матеріал відповідної складності (за програмними вимогами), контролювати процес здобуття необхідних результатів, давати

об'єктивну оцінку власним творчим результатам, підготовлений до подальшого навчання та опанування мистецьких практик на професійному підрівні.

1.1.4. Загальна інтегрована компетентність **на поглибленому підрівні** – здатність і готовність застосовувати набуті знання і уміння в професійній мистецькій діяльності, самостійно працювати з музичним матеріалом. Результатом кінцевої загальної інтегрованої компетентності є набутий досвід пізнавальної діяльності, що виражений у формі знань, досвіду самостійного професійного самовдосконалення, творчої діяльності, здійснення емоційно-ціннісних ставлень у формі особистісних та професійних орієнтацій.

1.2. Загальна мистецька компетентність

1.2.1. Загальна мистецька компетентність **на елементарному підрівні** спрямована на володіння здобувачем основними мистецькими поняттями, знання видів мистецтва, естетичних категорій тощо. Основними загально-мистецькими компетентностями є знання та вміння аналізувати та оцінювати ключові досягнення національного та світового мистецтва, мистецькі традиції свого народу, розуміння культурного розмаїття. Здобувач повинен демонструвати зацікавленість, ініціативність, здатність розпізнавати естетичні категорії та застосовувати їх при оцінюванні творів мистецтва, культурно-мистецьких заходів, навколишнього середовища, вміння висловлювати свої думки, образно мислити, творчо підходити до виконання завдань як при самостійній роботі так і при колективній.

1.2.2. Загальна мистецька компетентність **на базовому підрівні середнього: загального мистецького спрямування** дає змогу розрізняти естетичні категорії та жанри окремих видів мистецтв, проявляти здатність до розуміння проявів культурного різноманіття; вміння спілкуватися на теми мистецтва державною мовою.

1.2.3. Загальна мистецька компетентність **на базовому підрівні початкового професійного спрямування** передбачає всебічну культурну ерудованість, вміння знаходити причинно-наслідкові зв'язки між мистецьким явищем, особистістю його автора та культурно-історичним контекстом, зацікавленість в процесах сучасного мистецького простору, ініціативна участь у мистецьких подіях різного напрямку, розуміння взаємодії різних видів мистецтва (музики та літератури, музики та театру, музики та живопису тощо).

1.2.4. Загальна мистецька компетентність **на поглибленому підрівні** виявляється в обізнаності в галузі різних видів мистецтва, володінні дослідницько-аналітичним апаратом, взаємодії з суміжними видами мистецтв в своїй творчості, здатності виявляти естетичне ставлення до світу в різних сферах людської діяльності.

1.3. Музично-теоретична компетентність

1.3.1. Музично-теоретична компетентність **на елементарному підрівні** передбачає опанування основних теоретичних засад музичного мистецтва (ладових, метроритмічних, гармонічних категорій тощо); знання фундаментальних жанрів, форм, стилів, засобів художньої виразності музичного мистецтва. Володіння базовою професійною термінологією (понятійним апаратом).

1.3.2. Музично-теоретична компетентність **на базовому підрівні середнього: загального мистецького спрямування** передбачає розширення та поглиблення знань основних теоретичних засад музичного мистецтва а також його фундаментальних жанрів, форм, стилів, засобів музичної виразності; вміння аналізувати музичний твір за вищезазначеними категоріями, знаходити причинно-наслідкові зв'язки між певними елементами музичного мистецтва (форма – зміст, програма твору – засоби музичної виразності тощо).

1.3.3. Музично-теоретична компетентність **на базовому підрівні початкового професійного спрямування** – здатність до дослідження явищ і складників музичного мистецтва, усвідомлене сприйняття творів професійного музичного мистецтва різних епох та музичного фольклору; розширення володіння тезаурусом (спеціальною термінологією) музичного мистецтва; аналіз засобів музичної виразності та структурних елементів музичної мови з метою всебічного розвитку музичного слуху та подальшого усвідомленого виконання музичних творів; удосконалення використання засобів музичної мови.

1.3.4. Музично-теоретична компетентність **на поглибленому підрівні** – дослідження явищ та складників музичного мистецтва. Активне застосування в практичній діяльності набутих музично-теоретичних компетентностей та власна творчість.

1.4. Музично-виконавська компетентність

1.4.1. Музично-виконавська компетентність **на елементарному підрівні** спрямована на формування виконавського апарату, знання основних засобів звуковидобування, засвоєння правильної постанови виконавського апарату. Метою компетентності є гра на музичному інструменті або сольний спів в межах, передбачених навчальною програмою з фаху (основні апікатурні формули, поняття про динаміку та її відтворення на інструменті або голосом, розвиток музичного слуху інтонування на інструменті або голосом тощо); виконання програмних мистецьких творів з відповідним ступенем артистизму, емоційності та музикальності.

1.4.2. Музично-виконавська компетентність **на базовому підрівні середнього: загального мистецького спрямування** націлена на розвиток та вдосконалення технічних можливостей виконавського апарату (згідно з навчальною програмою); формування розвинутого музичного мислення в процесі виконавського інтонування музичного твору відповідно до задуму автора; виконання творів різних жанрів відповідного рівня складності з усвідомленою взаємодією їх технічної та художньої складових.

1.4.3. Музично-виконавська компетентність **на базовому підрівні початкового професійного спрямування** демонструє технічне, художньо-переконливе відтворення образно-емоційного змісту творів, що виконуються; добирання доцільних засобів музичної виразності, спираючись на власний музично-слуховий контроль, самостійне опрацювання нотного тексту з листа.

1.4.4. Музично-виконавська компетентність **на поглибленому підрівні** націлена на можливість власної інтерпретації музичного твору, його швидкого ескізного охоплення та досконалого концертного виконання. Музично-виконавська компетентність на професійному підрівні формує здатність застосовувати музично-виконавські компетентності у навчальній та концертно-виконавській діяльності.

1.5. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві

1.5.1. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві **на елементарному підрівні** – виконання програмних творів в ансамблі, хорі, оркестрі; усвідомлення ролі та відповідальності кожного учасника колективу в досягненні спільної мети та результату.

1.5.2. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві **на базовому підрівні середнього: загального мистецького спрямування** передбачає здатність творити та демонструвати свої здібності в мистецькому колективі; виконання програмних творів в ансамблі, оркестрі, хорі; усвідомлення ролі та відповідальності кожного учасника колективу в досягненні спільного результату.

1.5.3. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві **на базовому підрівні початкового професійного спрямування** веде до вдосконалення навичок ансамблевої гри; виступів у різних формах музичних колективів в якості соліста, концертмейстера групи; ініціативності в мистецькому колективі; стабільної концертно-виконавської практики в якості учасника музичного колективу.

1.5.4. Компетентність колективної взаємодії в мистецтві **на поглибленому підрівні** удосконалює роль учасника мистецького колективу; підіймає на високий рівень навички читки з листа; спонукає до перфектного виконання сольних партій; дає можливість власній інтерпретації образного змісту музичного твору і власної партії.

1.6. Компетентність з публічного мистецького виступу

1.6.1. Компетентність з публічного мистецького виступу **на елементарному підрівні** передбачає культуру публічного мистецького виступу; охайний та доцільний зовнішній вигляд, настрої; сміливість та готовність виступати перед аудиторією.

1.6.2. Компетентність з публічного мистецького виступу **на базовому підрівні середнього: загального мистецького спрямування** веде до високої культури публічного мистецького виступу; розвиває зосередженість, позитивний настрій, упевненість відповідно

до концертної комунікативної ситуації; готовність виступати перед аудиторією; бажання демонструвати власні виконавські досягнення.

1.6.3. Компетентність з публічного мистецького виступу **на базовому підрівні початкового професійного спрямування** спонукає до бездоганного виконання програми під час концертного виступу, бажання виступати на публіці, формування стресостійкості на сцені та сценічної харизми.

1.6.4. Компетентність з публічного мистецького виступу **на поглибленому підрівні** передбачає постійну виконавську, концертну практику; самостійну організацію концертних виступів; грамотне формування програми; досвід сольних концертів.

2. Очікувані результати навчання у здобувачів елементарного, базового (середнього: загального мистецького спрямування та початкового професійного спрямування) та поглибленого підрівнів початкової спеціалізованої мистецької освіти.

Результати навчання зосереджені та тому, яких компетентностей (досвіду, знань, навичок, понять, рефлексій, ставлень) досяг та продемонстрував здобувач мистецької освіти після завершення навчання на кожному підрівні.

Освітня програма з музичного мистецтва сформувала шість основних мистецьких компетентностей:

I. ЗАГАЛЬНА ІНТЕГРОВАНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ	
Підрівень	Очікувані результати навчання
Елементарний	Здобувач здатний самостійно опанувати нескладний новий матеріал. Може продовжити навчання за фахом за навчальною програмою з музичного мистецтва базового (середнього: загального мистецького спрямування або початкового професійного спрямування) підрівня початкової мистецької освіти або за спорідненим видом мистецтва (спеціалізацією).
Базовий (середній: загальне мистецьке спрямування)	Здобувач виявляє стійке зацікавлення музичним мистецтвом, прагне постійного розширення та удосконалення засвоєних навичок і вмінь. Демонструє володіння програмним репертуаром. Самостійно виконує навчальні завдання, розбирає та виконує напам'ять програмні музичні твори. Об'єктивно оцінює результати своєї навчальної діяльності. З розумінням ставиться до зауважень, вміє виправляти помилки. Бере участь в учнівських конкурсах. Спілкується державною мовою в групі, колективі, з викладачем (концертмейстером).
Базовий (початкове професійне спрямування)	Здобувач переконливо формує свою точку зору, оригінально та нестандартно мислить. Виявляє дослідницький інтерес до історії та теорії мистецтв взагалі та музики зокрема. Має бажання і достатні компетентності, що дозволяють продовжити навчання за фахом за навчальною програмою з музичного мистецтва професійного підрівня.
Поглиблений	Здобувач має високий рівень творчого застосування мистецьких знань, вмінь та навичок, аналізує твори мистецтва та узагальнює спостереження, вільно орієнтується у музичному матеріалі. Досліджує явища історії та теорії мистецтв та музики.
II. ЗАГАЛЬНА МИСТЕЦЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ	
Підрівень	Очікувані результати навчання
Елементарний	Здобувач демонструє знання та розуміння понять «мистецтво», «культура», основних естетичних категорій, видів мистецтва, жанрів українського народного мистецтва та мистецтва етносів України.

	Демонструє знання та розуміння проявів культурного розмаїття. Називає види та жанри різних видів мистецтва, різновиди мистецьких творів. Спілкується на теми мистецтва в межах навчальних програм державною мовою.
Базовий (середній: загальне мистецьке спрямування)	Здобувач демонструє загальний рівень культури, знання найважливіших явищ історії суспільства та мистецтва. Визначає знакові твори світового та українського мистецтва, їх авторів, жанр та стиль.
Базовий (початкове професійне спрямування)	Здобувач демонструє високу мистецьку ерудицію, знання і розуміння найважливіших явищ історії суспільства та мистецтва (живопис, література, архітектура, театр). Знає та вміє аналізувати знакові твори світового та українського мистецтва, їх автори, жанр, стиль, образну виразність. Знаходить та розуміє зв'язок і взаємовплив видів мистецтва в різних епохах (музика-живопис, музика-література тощо).
Поглиблений	Здобувач виявляє глибокі і повні знання історії мистецтв, вміє знаходити суспільно-історичні та загальнокультурні чинники, які визначили розвиток західноєвропейської та української культури, має всебічну мистецьку ерудицію, вільно висловлює власні судження, орієнтується у спеціальній мистецтвознавчій термінології.
III. МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ	
Підрівень	Очікувані результати навчання
Елементарний	Здобувач називає види та жанри академічного та народного музичного мистецтва, різновиди, форми музичних творів, засоби музичної виразності, їх характерні риси, відмінності. Демонструє володіння музичною грамотою (усно та письмово). Записує одноголосний музичний диктант. Читає з листа незнайомі музичні тексти на рівні, передбаченому навчальною програмою. Підбирає на слух прості знайомі мелодії без акомпанементу. Здатен виконати нескладні творчі завдання: скласти просту мелодію на запропонований текст, ритмізувати віршований текст, тощо.
Базовий (середній: загальне мистецьке спрямування)	Здобувач знає видатних представників українського та світового музичного мистецтва різних епох (їх творчі портрети, стислий огляд творчості, окремі знакові твори), виявляє розуміння зв'язку їх творчості з історичною епохою та загальними рисами мистецького стилю (бароко, класицизм, романтизм, модернізм, сучасність). Розуміє художню виразність музичних творів завдяки теоретичному та практичному засвоєнню базових елементів музичної мови: вміє термінологічно характеризувати, будувати, інтонувати, грати на інструменті, визначати на слух та аналізувати лади, інтервали, акорди, ритмічні фігури, структурні елементи музичної мови; вміє розрізняти й визначати музичний розмір, темп і динаміку; володіє технікою тактування в простих і складних розмірах (в межах, передбачених навчальною програмою предмету «Сольфеджіо»). Має поняття про тональну систему музики (кварто-квінтове коло), транспонування. Володіє навиком співу нот з листа. Вміє записувати одноголосну мелодію (знайому та незнайому) відповідного рівня складності на слух. Виявляє розуміння особливостей різних музичних жанрів та форм, наводить приклади з творів українських та зарубіжних композиторів. Володіє основами елементарного аналізу

	<p>музичного твору (визначає характер, художні образи твору, фіксує їх видозміни протягом твору; визначає лад, тональність, вивчені інтервали, акорди, фактуру; музичні форми). Демонструє творчі навички: створення мелодії з використанням певних особливостей ладу, тональності, ритмічного малюнку, інтервалів, акордів, жанрових ознак тощо; дописування другого голосу чи підголоску, гармонічного супроводу; підбирає мелодії по слуху.</p>
<p>Базовий (початкове професійне спрямування)</p>	<p>Здобувач пише одноголосний диктант з рухом по акордам, хроматизмами, відхиленнями. Відчуває та фіксує ритмічні особливості – ноти з крапкою, шістнадцяті, прості види синкоп, тріолі, паузи тощо. Орієнтується (визначає на слух окремо і в невеликих послідовностях, визначає в музичних творах, будує та грає на фортепіано в тональності або від окремого звуку вгору та вниз): в мажорних гамах (3-х видів) та мінорних гамах (3-х видів), хроматичних, старовинних діатонічних ладах та ладах народної музики; інтервалах (діатонічних, тритонах з розв'язанням на ступенях натурального та гармонічного мажору та мінору, характерних інтервалах з розв'язанням в гармонічних ладах); головних тризвуках та їх оберненнях, зменшеному та збільшеному тризвуку з розв'язанням; домінантсептакорді (Д7) та його оберненнях з розв'язанням, септакордах VII ступеня з розв'язанням, септакорді II ступеня (II7). Співає з листа з тактуванням у розмірах 2/4, 3/4, 4/4 та 6/8 однотональні мелодії з хроматизмами, відхиленнями в тональності I ст. спорідненості, що містять ритмічні труднощі: ноти з крапкою, паузи, заліговані ноти, синкопи, тріолі, шістнадцяті у різних групах. Демонструє творчі навички: створення мелодій із включенням окремих елементів інтервалів, акордів, ритмічних груп; створення 2-го речення до даного 1-го та спів його з назвою нот; підбір акомпанементу або 2-го голосу до даної мелодії. Здобувач повинен демонструвати знання: фортепіанної клавіатури, назви октав, літерного позначення звуків, тривалостей, пауз, нот в скрипковому та басовому ключах; основних видів метру та розміру; темпів та їх позначення; паралельних, однойменних, енгармонічно-рівних та споріднених тональностей. Знає життєвий і творчий шлях видатних композиторів епохи бароко, класицизму, романтизму, модернізму, сучасності (згідно з навчальною програмою з предмету «Українська та зарубіжна музичні літератури»); аналізує музичні твори за стилем, жанром, формою, засобами музичної виразності; за фрагментом відомого музичного твору визначає його автора, жанр, назву твору, частину/розділ; характеризує образний зміст головного тематизму; проявляє знання ключових особливостей музичних жанрів та музичних форм, що зустрічаються в програмних творах, музикознавчих термінів, народнопісенної творчості; вміє зіграти чи заспівати головні теми творів, що аналізуються.</p>
<p>Поглиблений</p>	<p>Здобувач демонструє навички: запису двоголосного диктанту середнього ступеня складності, переважно поліфонічного складу з інтонаційними труднощами (стрибки по нестійких ступенях ладу, хроматизми, синкопи, тріолі, дуолі тощо, тональні відхилення і модуляції в межах першого ступеня спорідненості); гармонізації мелодії в формі періоду з використанням діатонічних акордових елементів; сольфеджування та слухового аналізу вищезазначених елементів; спів з листа одноголосного фрагменту, слуховий гармонічний аналіз уривку відомого музичного твору, обсягом від</p>

	<p>одного речення до періоду з відхиленнями та модуляціями; гри модуляційної побудови в формі періоду за даним тональним планом (гармонізувати заданий уривок мелодії або бас в обсязі одного речення та імпровізувати друге, модулююче речення; гри секвенції (одної з трьох різновидів: діатонічної, хроматичної, транспонуючої) на мотив з 2-4 акордів (4–5 ланок). Здобувач бездоганно орієнтується в хронології історичних епох, умовах формування художніх стилів та напрямків в мистецтві, професійно характеризує художні явища певної епохи як стійку систему стильових ознак. Демонструє високий ступінь музикознавчої та загальної мистецтвознавчої ерудиції, знання музичної (художньої та наукової) літератури, вільне користування професійною термінологією. Дає розгорнуті, глибоко обґрунтовані, логічно-структуровані відповіді. Володіє всіма необхідними знаннями та навичками в повному обсязі (згідно з освітньою програмою з музичного мистецтва). Має розвинуте та оригінальне музичне мислення, досконалі слухові здібності. Демонструє вільне читання з листа, безпомилкове та творче виконання гармонічних завдань на фортепіано, повне розуміння гармонічного руху в запропонованих для слухового аналізу художніх творах.</p>
IV. МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ	
Підрівень	Очікувані результати навчання
Елементарний	<p>Здобувач демонструє володіння технікою гри на інструменті (співу) в межах, передбачених навчальною програмою відповідного предмету. Чисто інтонує, виконує програмні мистецькі твори з відповідним характером, розуміє всі засоби музичної виразності в ньому.</p>
Базовий (середній: загальне мистецьке спрямування)	<p>Під час гри на інструменті (або сольного співу) здобувач демонструє добре організований та відповідно розвинений виконавський апарат. Демонструє культуру звуковидобування, звукоутворення та усвідомленого інтонування на основі постійного слухового контролю. Проявляє належний рівень виконавської техніки. Втілює художній образ музичного твору з усвідомленим застосуванням визначених засобів музичної виразності. Під час гри демонструє розуміння стилістичних особливостей твору через відповідне емоційне включення та виконавську техніку. Виконує твори різного характеру, жанру, форми з усвідомленим узгодженням їх технічної та художньої складових (в межах, передбачених навчальною програмою предмету «Музичний інструмент», «Сольний спів»).</p>
Базовий (початкове професійне спрямування)	<p>Здобувач має високий технічний рівень, розвинуте музичне мислення, розуміння та втілення стильових особливостей твору; високий рівень творчого самовираження, власну інтерпретацію музичного твору, яку може обґрунтувати. Демонструє влучну характеристику тем, образного строю і стилістичних рис творів, що виконуються.</p>
Поглиблений	<p>Здобувач демонструє віртуозний технічний рівень виконавської майстерності. З однаковим рівнем професіоналізму виконує твори різних історичних музичних стилів та жанрів, зокрема поліфонічний твір імітаційного складу, твір великої форми (соната або варіації), твір вільної форми або цикл п'єс одного автора, віртуозні етюди, твори українських композиторів, твори сучасних композиторів.</p>

	Добре володіє навичками виконання творів з листа.
V. КОМПЕТЕНТНІСТЬ КОЛЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ В МИСТЕЦТВІ	
Підрівень	Очікувані результати навчання
Елементарний	Здобувач виконує програмні твори в ансамблі, хорі. Демонструє розуміння ансамблевого виконавства та ролі кожного учасника колективу в досягненні спільного результату.
Базовий (середній: загальне мистецьке спрямування)	Здобувач виконує програмні твори у колективі (ансамблі, оркестрі, хорі) з учнями свого або інших фахів; усвідомлює загальний художній образ, характер музичного твору та роль окремої виконуваної партії у спільному результаті колективного музикування. Узгоджує та координує власні виконавські дії з іншими учасниками ансамблю. Демонструє розуміння своєї ролі у виконавському колективі та особистої відповідальності за спільний результат виконання.
Базовий (початкове професійне спрямування)	Здобувач виконує програмні твори у колективі (ансамблі, оркестрі, хорі) з учнями свого або інших фахів; має сольні партії або є концертмейстером групи; бере участь в обговоренні інтерпретації загального художнього образу, характеру музичного твору та ролі окремої партії у спільному результаті колективного музикування. Узгоджує та координує власні виконавські дії з іншими учасниками ансамблю. Демонструє розуміння важливості своєї ролі у виконавському колективі та особистої відповідальності за спільний результат виконання. Сумлінно готується до репетицій та виступів, підтримує учасників колективу, уникає або нівелює конфліктні ситуації.
Поглиблений	Здобувач демонструє взаємоповагу до учасників колективу, добре розуміння вимог керівника, диригента, концертмейстера групи, ініціативність в спільній роботі над програмою, швидко та якісно опановує новий музичний матеріал; має сольні партії або є концертмейстером групи. Переконаливо пропонує керівнику власну трактовку фразування або звучання своєї партії. Бездоганно виконує сольні епізоди, володіє «оркестровими складнощами». Має бездоганні навички читки з листа. Дотримується строгої дисципліни в колективі під час робочого процесу.
VI. КОМПЕТЕНТНІСТЬ З ПУБЛІЧНОГО МИСТЕЦЬКОГО ВИСТУПУ	
Підрівень	Очікувані результати навчання
Елементарний	Здобувач проявляє сміливість та готовність виступати перед аудиторією. Виступає публічно із задоволенням. Демонструє культуру публічного мистецького виступу (зовнішній вигляд, поведінка). Бере участь в шкільних концертах та конкурсах.
Базовий (середній: загальне мистецьке спрямування)	Здобувач дотримується сценічної культури у поведінці та зовнішньому вигляді. Демонструє виконавську майстерність на сцені, захоплення процесом виконання. Впевнено виступає перед аудиторією, володіє артистичною свободою та вмінням демонструвати виконавські емоції відповідно до художнього образу та авторського задуму музичного твору. Володіє сценічною витримкою, у випадку помилки не втрачає контроль над ситуацією та продовжує виступ. Бере участь в районних та міських культурних заходах – концертах,

	конкурсах, фестивалях, майстер-класах тощо.
Базовий (початкове професійне спрямування)	Здобувач бездоганно володіє концертною програмою, має бажання виступати на публіці, проявляє ініціативу, стресостійкість. Орієнтується в обставинах, що змінюються на сцені, швидко і спокійно знаходить вихід з незапланованих, форс-мажорних ситуацій. Володіє навиками конферансу, сценічною харизмою та відповідним зовнішнім виглядом. Бере участь у міських, всеукраїнських та міжнародних мистецьких заходах.
Поглиблений	Здобувач має великий досвід публічних виступів на міських, всеукраїнських та міжнародних сценах, постійну виконавську, концертну практику. Є лауреатом міських, всеукраїнських та міжнародних конкурсів. Проявляє ініціативу в організації концертних виступів, грамотному формуванні програми. Має досвід сольних концертів. Володіє навичками імпровізації, інтерактивного спілкування з аудиторією. Орієнтується в організаційних моментах мистецького заходу (афіши, програмки, обслуговування сцени тощо). Враховує специфіку аудиторії того чи іншого мистецького заходу. Отримує задоволення від публічних виступів.

Конкретні очікувані результати навчання учнів, які відображають набуття ними компетентностей, визначених освітньою програмою, **визначаються навчальними програмами з предметів.**

Зміст освітньої програми конкретизується в Річному плані роботи, який приймається педагогічною радою закладу та затверджується директором мистецької школи.

Структура навчального року затверджується наказом керівника закладу.

6. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, НАВЧАЛЬНЕ ТА ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ, ІНШІ РЕСУРСИ, ЩО НЕОБХІДНІ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗДОБУВАЧІВ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Система внутрішнього забезпечення якості освіти складається з таких компонентів:

- **Кадрове забезпечення освітньої діяльності** полягає в формуванні системи підбору педагогічних кадрів у мистецьких школах за такими критеріями: професіоналізм, відповідна фахова або педагогічна освіта, наявність педагогічних та творчих здібностей, внутрішня потреба до вдосконалення своєї фахової компетентності, високі моральні якості та професійна етика. Посаду викладача може обіймати особа, яка має фахову передвищу або вищу музичну освіту, належний рівень професійної підготовки, відповідну педагогічну кваліфікацію; яка здатна забезпечити результативність та якість своєї роботи; фізичний та психічний стан здоров'я якої дозволяє виконувати професійні обов'язки в закладі. Посаду концертмейстера може обіймати особа, яка має фахову передвищу або вищу музичну освіту, належний рівень професійної підготовки, відповідну педагогічну кваліфікацію, високий рівень володіння навчальним репертуаром. Концертмейстер повинен розуміти специфіку та прийоми супроводу виступу учнів та творчих колективів, а також прагнути досягти творчого контакту з викладачем та учнем під час проведення освітнього процесу і концертних виступів.

- **Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності** передбачає наявність комплексу методичних матеріалів, необхідних для провадження освітнього процесу: навчального плану, навчальних програм з предметів, робочих навчальних планів з музично-теоретичних дисциплін, індивідуальних планів учнів (індивідуальна освітня траєкторія), робочих навчальних програм викладачів, репертуарних списків тощо, які відповідають змісту освітньої програми, підручників, навчальних та навчально-методичних посібників, авторських методичних розробок, методичних рекомендацій, індивідуальних завдань, збірників ситуаційних завдань (кейсів), комп'ютерних презентацій, ілюстративних матеріалів, фото- фоно- та відео хрестоматій, довідкової та іншої навчальної літератури

відповідно до змісту навчальних програм, комплексів для проведення контрольних заходів (для теоретичних дисциплін) та методів і критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів.

- **Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності** передбачає наявність відповідних приміщень (навчального корпусу) для провадження освітнього процесу з необхідним набором основних технічних засобів, музичних інструментів, обладнаних класів (аудиторій) для колективного музикування, приміщень для педагогічних працівників, службових та допоміжних приміщень, які забезпечені навчальними та офісними меблями, комп'ютерною технікою, використання яких передбачають навчальні дисципліни, а також підсобні (санітарно-побутові) приміщення та засоби, відповідно до типового переліку обладнання.

- **Якість освітнього процесу** полягає в здійсненні моніторингу навчально-методичного рівня проведення викладачем уроків, аналіз ефективності використання існуючих та впровадження в освітній процес різноманітних сучасних художньо-педагогічних методів, підходів та інструментів.

- **Виконання законодавства щодо ведення освітнього процесу державною мовою** передбачає контроль в межах повноважень керівником та керівниками структурних підрозділів закладу виконання під час здійснення освітнього процесу нормативних актів щодо всебічного розвитку та функціонування української мови як державної, забезпечення ведення документації, оформлення наочності, організації та проведення творчих заходів, урочистостей, оформлення у мистецьких школах класів наочної агітації написами державною мовою, наявність символів держави.

- **Моніторинг досягнення здобувачами результатів навчання (компетентностей)** – безперервне відстеження результатів навчання учнів, їх прогнозування та коригування на основі педагогічних методів та прийомів для засвоєння учнями компетентностей, необхідних для досягнення навчальної мети. Моніторингові дослідження навчальних досягнень учнів на шкільному рівні проводяться шляхом поточного та підсумкового контролю якості засвоєння знань, рекомендаціями щодо їх проведення та передбачають збирання первинних даних, аналіз та оцінку досягнень учнями результатів навчання (компетентностей), формування та ведення бази даних, завдань, тестів, виступів, іншого інструментарію для оцінки якості освітньої діяльності мистецьких шкіл та (або) якості початкової мистецької освіти та визначення якості та ефективності роботи педагогічних працівників. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової мистецької освіти всіх підрівнів, вчасно приймати необхідні педагогічні рішення стосовно опанування нормативного змісту та підвищення якості здобування освіти в мистецькій школі.

- **Моніторинг відвідування здобувачами уроків, передбачених робочим навчальним планом та завершення повного курсу навчання** – система заходів контролю за відвідуванням учнями уроків, виконанням навчальних планів та навчальних програм початкової спеціалізованої мистецької освіти із застосуванням різноманітних методів та форм підвищення мотивації учнів до навчання, що проводиться з метою забезпечення конституційного права громадян на здобуття та завершення повного курсу навчання в мистецькій школі.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості початкової мистецької освіти передбачають здійснення у мистецьких школах таких процедур та заходів:

- удосконалення освітньої діяльності;
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням освітньої програми - навчальних планів та навчальної програми з предмета, якістю знань, умінь та навичок здобувачів мистецької освіти, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- збереження, а при можливості, збільшення контингенту учнів;
- створення необхідних умов для підвищення кваліфікації, фахового професійного рівня педагогічних працівників;

- забезпечення наявності необхідних ресурсів та інформаційних систем для ефективного управління та організації освітнього процесу;
- забезпечення публічного висвітлення інформації про освітню діяльність мистецької школи.

Мистецька школа оприлюднює затверджену педагогічною радою школи освітню програму та Робочий навчальний план на власному веб-сайті або на веб-сайті засновника(ів) або органу управління.

Наскрізна освітня програма початкової спеціалізованої мистецької освіти з напрямку

«ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО»

(рисунок, живопис, композиція, ліплення,

бесіди про мистецтво, валяння, ткацтво,

живопис на склі, пленер, батік)

Освітня програма з образотворчого та декоративного мистецтва.

Підрівень - елементарний.

Класи: образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва.

Рекомендований вік здобувача для початку навчання за програмою - 6 років.

Тривалість опанування освітньої програми для здобувачів, які розпочали навчання в 6 років, становить 4 роки.

Тривалість опанування освітньої програми визначається індивідуальним темпом набуття відповідних компетентностей (результатів навчання), передбачених програмою, та може скорочуватись для здобувачів старшого віку.

I. Компетентності здобувачів у термінах результатів навчання.

Вид компетентності	Загальні результати навчання
1. Загальна інтегрована компетентність	Здатний самостійно опанувати нескладний навчальний матеріал. Може продовжити навчання за фахом за освітньою програмою з образотворчого/декоративного мистецтва базового (середнього) підрівня початкової мистецької освіти загальношкільного або початкового професійного спрямування або за спорідненим видом мистецтва (спеціалізацією).
2. Загальна мистецька компетентність	Демонструє знання та розуміння понять "мистецтво", основних естетичних категорій, видів мистецтва, жанрів українського народного мистецтва та мистецтва етносів України. Демонструє знання і розуміння проявів культурного розмаїття. Називає види та жанри різних видів мистецтва, називає різновиди творів мистецтва. Спілкується на теми мистецтва в межах навчальних

	програм державною мовою.
3. Художньо-теоретична компетентність	Називає види та жанри образотворчого мистецтва / народного образотворчого, декоративного мистецтва, різновиди творів образотворчого мистецтва. Демонструє знання та розуміння понять "композиція", "образотворча композиція", "декоративна композиція", "рисунок", "живопис", "скульптура", "форма", понять у декоративному мистецтві. Називає засоби виразності у художніх творах у межах, передбачених вимогами навчальних дисциплін
4. Художньо-виконавська компетентність	Має власний задум та створює на його основі (за допомогою викладача) композиційно цілісний образ засобами образотворчого/декоративного мистецтва. Демонструє володіння техніками образотворчого/декоративного мистецтва в межах, передбачених навчальними програмами відповідних дисциплін. Застосовує засоби виразності в художніх творах у межах, передбачених вимогами навчальних дисциплін. Застосовує всі передбачені програмою навчальної дисципліни інструменти для створення творів образотворчого/декоративного мистецтва.
Компетентність колективної взаємодії в мистецькій діяльності	Розуміє свою роль у спільному демонструванні художніх творів на колективній виставці. Демонструє взаємодію з іншими учасниками у колективному експонуванні художніх творів для досягнення спільного мистецького результату. Виявляє здатність до створення художнього образу за колективним задумом у творчій групі.
Компетентність з публічного мистецького виступу	Проявляє сміливість та готовність демонструвати свої художні роботи перед аудиторією. Пояснює свій задум, втілений в його художньому творі. Демонструє культуру публічного мистецького виступу (зовнішній вигляд, поведінка).

II. Зміст освітньої програми в освітніх компонентах.

Найменування показника	Кількість годин
Кількість годин на тиждень на здобувача для опанування кожного освітнього компоненту:	
Інваріантна частина:	
Фах: образотворче мистецтво (рисунок, живопис, композиція)	6
Ліплення	1

Бесіди про мистецтво:	
на 1 та 2-му році навчання	0
на 3 та 4-му роках навчання	1
Варіативна частина	1
Загальний обсяг навчального навантаження на одного здобувача	
на 1 та 2-му роках навчання	280 (5)
на 3 та 4-му роках навчання	315 (5)
Загальний обсяг навчального навантаження на одного здобувача на весь строк навчання за освітньою програмою (4 роки), що фінансується з бюджету (середня кількість годин тижневого навантаження). Кількість годин опанування програми скорочується пропорційно зі скороченням років опанування освітньої програми.	595

Зміст варіативної частини складається з навчальних дисциплін предметів, факультативів, видів діяльності за вибором здобувача, враховуючи можливості відповідної мистецької школи, зокрема: пленерна практика, декоративне мистецтво (за видами, для класу образотворчого мистецтва), образотворчі техніки (за видами, для класу декоративного мистецтва), дизайн (за видами), театральньо-декораційне мистецтво, виготовлення ляльок, музичний інструмент, спів (сольний, хоровий), ритміка, танець, інтегровані дисципліни з музичного мистецтва, театального мистецтва.

Наскрізна освітня програма початкової спеціалізованої мистецької освіти з напрямку

«ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО»

*(рисунок, живопис, композиція, ліплення,
бесіди про мистецтво, валяння, ткацтво,
живопис на склі, пленер, батік)*

Освітня програма з образотворчого та декоративного мистецтва.

Підрівень - елементарний.

Класи: образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва.

Рекомендований вік здобувача для початку навчання за програмою - 6 років.

Тривалість опанування освітньої програми для здобувачів, які розпочали навчання в 6 років, становить 4 роки.

Тривалість опанування освітньої програми визначається індивідуальним темпом набуття відповідних компетентностей (результатів навчання), передбачених програмою, та може скорочуватись для здобувачів старшого віку.

I. Компетентності здобувачів у термінах результатів навчання.

Вид компетентності	Загальні результати навчання
1. Загальна інтегрована компетентність	<p>Здатний самостійно опанувати нескладний навчальний матеріал.</p> <p>Може продовжити навчання за фахом за освітньою програмою з образотворчого/декоративного мистецтва базового (середнього) підрівня початкової мистецької освіти загальношкільного або початкового професійного спрямування або за спорідненим видом мистецтва (спеціалізацією).</p>
2. Загальна мистецька компетентність	<p>Демонструє знання та розуміння понять "мистецтво", основних естетичних категорій, видів мистецтва, жанрів українського народного мистецтва та мистецтва етносів України.</p> <p>Демонструє знання і розуміння проявів культурного розмаїття.</p> <p>Називає види та жанри різних видів мистецтва, називає різновиди творів мистецтва.</p> <p>Спілкується на теми мистецтва в межах навчальних програм державною мовою.</p>
3. Художньо-теоретична компетентність	<p>Називає види та жанри образотворчого мистецтва / народного образотворчого, декоративного мистецтва, різновиди творів образотворчого мистецтва.</p> <p>Демонструє знання та розуміння понять "композиція", "образотворча композиція", "декоративна композиція", "рисунок", "живопис", "скульптура", "форма", понять у декоративному мистецтві.</p> <p>Називає засоби виразності у художніх творах у межах, передбачених вимогами навчальних дисциплін</p>
4. Художньо-виконавська компетентність	<p>Має власний задум та створює на його основі (за допомогою викладача) композиційно цілісний образ засобами образотворчого/декоративного мистецтва.</p> <p>Демонструє володіння техніками образотворчого/декоративного мистецтва в межах, передбачених навчальними програмами відповідних дисциплін. Застосовує засоби виразності в художніх творах у межах, передбачених вимогами навчальних дисциплін.</p> <p>Застосовує всі передбачені програмою навчальної дисципліни інструменти для створення творів образотворчого/декоративного мистецтва.</p>
Компетентність колективної взаємодії в мистецькій діяльності	<p>Розуміє свою роль у спільному демонструванні художніх творів на колективній виставці.</p> <p>Демонструє взаємодію з іншими учасниками у колективному експонуванні художніх творів для досягнення спільного мистецького результату.</p> <p>Виявляє здатність до створення художнього образу за</p>

	колективним задумом у творчій групі.
Компетентність з публічного мистецького виступу	Проявляє сміливість та готовність демонструвати свої художні роботи перед аудиторією. Пояснює свій задум, втілений в його художньому творі. Демонструє культуру публічного мистецького виступу (зовнішній вигляд, поведінка).

II. Зміст освітньої програми в освітніх компонентах.

Найменування показника	Кількість годин
Кількість годин на тиждень на здобувача для опанування кожного освітнього компоненту:	
Інваріантна частина:	
Фах: образотворче мистецтво (рисунок, живопис, композиція)	6
Ліплення	1
Бесіди про мистецтво:	
на 1 та 2-му році навчання	0
на 3 та 4-му роках навчання	1
Варіативна частина	1
Загальний обсяг навчального навантаження на одного здобувача	
на 1 та 2-му роках навчання	280 (5)
на 3 та 4-му роках навчання	315 (5)
Загальний обсяг навчального навантаження на одного здобувача на весь строк навчання за освітньою програмою (4 роки), що фінансується з бюджету (середня кількість годин тижневого навантаження). Кількість годин опанування програми скорочується пропорційно зі скороченням років опанування освітньої програми.	595

Зміст варіативної частини складається з навчальних дисциплін предметів, факультативів, видів діяльності за вибором здобувача, враховуючи можливості відповідної мистецької школи, зокрема: пленерна практика, декоративне мистецтво (за видами, для класу образотворчого мистецтва), образотворчі техніки (за видами, для класу декоративного мистецтва), дизайн (за видами), театральне-декораційне мистецтво, виготовлення ляльок, музичний інструмент, спів (сольний, хоровий), ритміка, танець, інтегровані дисципліни з музичного мистецтва, театального мистецтва.